

Disquisitionvm Magicarvm Libri Sex

Delrío, Martín Antonio

Mogvntiae, 1624

Sectio V. De indicatijs à natura ipsius reuelationis petitis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62472](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62472)

vel ex vehementi tam imaginatione, A
perfectam.

SECTIO V.

De iudicijs à natura ipsius reuelatio-
nis petitis.

SUPpono, si lumen illud certitudi-
nis, de quo Sectio. I. dictum, cum
reuelatione adiunctum fuerit, tunc
parum referre vigilantine an dormi-
enti visio contigerit: si desit hoc lu-
men, tunc semper plus vigilantis re-
uelationi, quam (vt Varro vocat)
somnia deferendum. Hoc suppo-
sito.

K Considerandum primo, qualis sit
illa reuelatio: vt an sit sapiens visio nem-
pe conformis sapientiæ quæ de cælo
est. talis autem futura (teste Gerfonio)
si habeat illa à D. Iacobo requisita c.
vt si pudica, modesta, suasibilis, bonis con-
sentiens, plena misericordiæ & fructibus
bonis, non iudicans, sine simulatione. Si
cap. 3. v. 17 (vt hoc fufus explicem) instiget ad:
I quid, quod exemplis Christi &
Sanctorum magis assimilet, si homi-
nem intrinsece demissiore reddat,
quam sine reuelatione fuisset, si mi-
tiores, mansuetiores, relectio-
rem, & à sæcularibus & extrarijs cu-
ris abstractiorem, si inuitat ad simpli-
citatem, vnionem, & (vt sic loquar)
intimitatem cordis: si id, ad quod in-
stigmat, pluribus virtutibus sit ornatum
& præstantioribus, quam eius omif-
sio, vel factum contrarium: si ad quod
inuitat, sit simpliciter & intime bo-
num, non aliqua dumtaxat ex parte:
denique si incipientem ad peccati de-
testationem & præteritæ vitæ confu-
sionem excitat, proficientem per bo-
ni desiderij inflammationem, & fer-

uoris deuotionem, ad meliora caril-
mata promouet, perfectum vero im-
plet diuinæ dulcedinis interna præ-
gustatione. Vnde præclare scriptum
à Ioanne Salisber. lib. 2. cap. 17. Sed cum
hæc à spiritualibus circa homines fiant,
eam solam rerum imaginem fidelis anima
non aspernatur, quæ innocentiam relin-
quit incolumem. Quod si materiam vitij
afferat, libidinem forte accendens, aut auar-
ritiam, aut dominandi ingerens appeti-
tum, aut quidquid huiusmodi est, ad sub-
uersionem animæ, proculdubio aut aut ca-
ro, aut spiritus malignus immittit. Perite
duos falsarum reuelationum fontes
memorat, carnem & demonem, sed
mox minus perite & vere, quæ de
Lamijs dicitur, omnia falsa pronun-
ciat, quod fuit à nobis alibi refuta-
tum, supr. libr. 2. Dæmoniæ reuela-
tiones censenda, quæ prædictis ope-
rantur contraria, ad scurrilia & carna-
lia, vel inuida, & detractoria, & im-
modesta incitant, quæ hominem red-
dunt à Christi & Sanctorum imita-
tione, reddunt gaudentem nouis &
singularibus inuentis suis. Vt enim o-
prime Diuus Bernard. ait d, se transfigu-
rat malignus ille spiritus aliquando in an-
gelum lucis, vt virtutis simulatione plus
noceat: sed & tunc quoque si diligenter ad-
uertimus, nunquam nisi amaritudinis &
discordia semina spargit. suadet enim non-
nullis singularia ieiunia quadam, vnde ca-
teri scandalizentur, non quia diligit iei-
unium, sed quia scandalo delectatur. Item
si suadeat aliqua contra canones, vel
constitutiones, vel regulas, vel alia
præcepta maiorum. hoc iudicio Bea-
tus Simon Monachus Treuirensis
eum deprehendit. narratur historia
ab Euerrino Abbate e: in verticem
montis Sinai iussu superiorum cum mis-
sus fuisset, ibi habitaturus: nocturnis horis
ille spe-

d. ferm. de
vul. cont.
Demi.

caput. 1.
I. Iuui.

ille spe-

ille specie Angelica demon apparuit, & vt missam celebret hortatur. Ipse nec plane dormiens, nec perfecte vigilans contradixit, non debere sine presbyteri ordine aliquem hoc ministerium implere: contra inimicam instat, se Dei legatum esse, Christum hoc velle, nec decere sanctum locum ministerio tali diutius priuari. Renitentem ergo & contradicentem, adiuncto sibi consortio alterius demonis, de lectulo educunt, ante altare tam vigilantem statuunt, alba induunt, de stola vtriusque altercantur: hostis more presbyteri, Simeon more diaconi contendeat sibi imponi debere. Tandem Dei famulus ad se reuersus, virtute orationis, & signo Crucis inimicum repellit, seque delusum ingemiscit.]

Deprehensa quoque illusio ex attentata similis fere superbiae audacia, & quia modestiae auctor non erat, reuelatio, in ini. io ordinis Præmonstratensis. Rem totam narro verbo scriptis illius Beat. Northerto coxui f. Inter quos (Præmonstratensis religiosus) fallax ille spiritus: quosdam considerans idiotas, & sua illos quondam recognoscens fuisse vascula in quibus sue quæri & voluptati indulgere consueuisset: ita illos falsa sua illusionis sapientia repleuit, vt qui prius in libris vix legere nouerant, iam ex libris magna quedam dicerent, & de futuris prophetando maiora & stupenda prædicerent, Danielis denique vnus ex eis prophetiam se scire assererat, & de ea quedam duce mendacio, loquebatur: vbi de quatuor, & septem, & decem cornibus, & regibus Propheta scribendo, inducit, & de Antichristo. In quibus iam simplices quosque attentos reddiderat, & si fieri posset, etiam ipsum DEI hominem & Venerabilem Abbatem Simonem San-

A **E**t Nicolai, in errorem induxisset. Iam enim eo vsque progressa erat eius arrogantia, vt ipsis assidentibus, etiam in capitulo, sermonem facere auderet. Et qui vidit & audiuit, præbet huius rei testimonium. Et hoc signum eius, quia de sermone profert initium. Erat enim hic sermo: Estote fortes in bello, & pugnate cum antiquo serpente. Hæc spiritus ille mendax per organum illud suum proferebat: sed ad veritatem qua sequitur, videlicet, Et accipietis regnum æternum, haud quaquam procedere nequam valebat. Porro cum ab auditoribus veritatis & dulcedinis fallax ille spiritus se ex parte deprehendi cernebat, vt est mille artifex, maiore arte ad alia fallendi genera se conuertit, vt quia manifesta operationi intentos non poterat subuertere, saltem contemplatores quoslibet auerteret à contemplatione. Nam ille idem Clericus, laboris huius minister, subita quadam & grauissima infirmitate corripitur, & qui prius de visibilibus responsa dabat, iam in cælum os suum, ad inuisibilia & ineffabilia promenda, ponere non verebatur. Concurrent fratres, vt consuetum est ad inungendum eum concurrunt ad ea que dicebat audienda: De se quidem magna, sed de pluribus circumstantibus assererat maiora. De se quod eadem vespera aut futurus esset cum angelis in cælo, aut staret sanus cum cæteris fratribus in choro. De alijs vero singulorum considerans habilitatem, quasi prophetando & augurando dicebat: Hunc cum nuper in Ecclesia ad superiora raperet, vidi ad æternitatem vocatum: istum iam, &c. subiungit varia de alijs. Vide hic gradus superbiae, primum idiotas sibi dæmon deligit, & facit videri doctos; deinde facit illos scripturam interpretari, 3. etiam coram maioribus disserere in lo-

Surius 6.
Iunii c. 27.

d. serm. de
viti. corb.
Domini.

capitulum
1. Iunii.

cis, vbi tacendum de his, & culpa potius humiliter agnoscenda. 4. facit eos Pseudoprophetas, de se magna loquentes, nec de alijs minora, vt superbia pluribus affricaretur. Subijcit postea de alio idem faciente, & has omnes demonis machinationes dissipatas, statim vt religiosi, fraudem subolfacientes, respondere, se nec hunc, nec vllum alium amplius audire velle, donec pater eorum Norbertus reuerreretur. hæc enim responsio, humilis obedientie virtute, demonem vicit. Nec efficacius fere vllum exstat remedium. dabo aliud exemplum verbis Franc. Bentij ex annis litteris nostrorum prouincia Mediolan. Annis 1590. In oppido quodam suburbano prope Aronam, ad triginta mulieres malo demone agitantur, omnes fere virgines, in summaque conditionis, ea presertim qua sunt voto virginis obstrictæ. mirum has, quibus dolis circumueniat, quibus artibus oppugnet, varias inducit formas, vt allicit ad insanda, vt deterreat ab honestis. assumulat modo personam, & pietatem monachi, & quod audire aures horrent, ipsiusmet Christi crucifixi, hortantis ad impiam, quin & vrsam, leonem, serpentem: impetum faciens in puellas hianti ore, & deuoraturus vno haustu: minacem etiam militem cum sclopo parato & instructo, iamque extrusuro perniciosam glandem assensum. Sed simplicitas virginum vincit omnem astutiam Deo nixa, Magna omnino earum fides, coque clypeo ignea nequissimi tela exstingere. Et plurimus narrationes dua reponuntur. Ex earum numero quadam nobilibus orta parentibus, & moliter educata, cum haberet aliquando noctem infestam à diabolo insidiante, stratam deserit, & hieme licet media ac tempestate per frigida, in nudo pavimento nuda cubat.

A cum crederet nihilo secius flamma (vt magnum incendium aqua ingesta) clam cubiculo egressa in horrum secedit, ibique magni emulatione Francisci, quem eadem factitasse acceperat, corpus proiecit in aggerem minimum, tandemq; peruolurauit, ob strepente licet demone (qui ab ea vescebatur) & dentibus frendente, & internum ignem externo frigore restrinxerit. Alteri item demon noctu se ostendit imagine B. Vrsula, crucis vexillum preferens cum multarum virginum comitatu, atque ita locutus est, videt Deus amatque tuum istud studium tuenda pudicitie: sed quoniam difficile admodum est in paterna domo in tanto strepitu occursum, & periculorum obiectu non contrahimari mentem aliqua ex parte, nos allegauit, vt te duceremus, in coenobium sacrarum virginum, omnis curis omnibus ipsius numini studiose famulantium. Hic virguncula, Deo aspirante, cum verens diaboli insidias, dexteram duxisset manum à capite in pectus, moxque à sinistra produxisset in dexteram, vt efformaret crucem, sed talibus visis, tantoque honore indignissimam esse profitetur. Neque vero vobis habeo magnam fidem. timeo & in speciosis consilijs fictos dolos, quod si Dei legatione fungimini has Sanctorum reliquias (habebat reliquias adalligatas ad collum) humiliter veneramini. Mirum dictu, procubuerunt in genua larua venerabunde. & tanto magis vrgent, vt matures perfectionem. At illa, mihi non licet quicquam grauius statuere mei patris spirituali iussu, neque ad eum adire decet nocte intempesta: conuenite vos illum & imponite mandatum Dei vbi diluxerit, ego accedam & vtar consilio illius. Hoc responso, demones abiecta omni simulatione, in suas se tenebras abdiderunt, cum fremitu in irridentem puellam, quod lingue solum bellarent, gratesque agentem suppliciter Deo, contumelias, & probra certatim ingerentes.]

Hæc

Haecenus Bencius, quid hac virgine sapiētius: sed docebat nimirum illam VERA SAPIENTIA, cui se pudicitia Zona colligarat. Impudicitia statim prodit dæmonem: sic enim ab calamistris, & procaci vultu, & curiosa discursatione D. Robertus Abbas dæmonem in nuptiis agnouit. *a* Et lasciuua forma & motu, ac verbis, eundem cognouit S. Dunstanus, & ignita forcipe arrepto eius naso lepide irrisit teste *b* Osberto Cantuariensi. Addam singularis cautela: exemplum, quo docemur, nihil tutius esse, quam timere suum sequi iudicium, aut ab obedientia maiorum vilius reuelationis etiā certae fiducia recedere. Genebaldus Laudunensis Episcopus per incautam cum vxore, quam deseruerat familiaritatem, ex bono principio ortam tandem, quae humana fragilitas est, cum ea corpus misauerat: sed postea ad cor reuersus, & D. Remigio Remensi confessus in Augustissimum locum instar sepulchri reclusus fuerat, vbi cum septem annis penitentiam asperissimam egisset: Septima (inquit Hincmarus in D. Remigii vita *c*) anno in vigilia caene Domini, cum idem Genebaldus in oratione Domini pernoctaret, & seipsum dexteret, circa mediam noctem Angelus Domini, cum magna venit luce, ad eum in oratorium vbi pronus iacebat, & ait ad eum: Genebalde exaudita sunt pro te orationes patris tui Remigij: suscepit quoque Dominus penitentiam tuam, & dimissum est peccatum tuum, surge & hinc egredere, facque ministerij Episcopalis officium & reconcilia Domino penitentes criminibus suis. Genebaldus autem, nimio terrore percussus, respondere nihil potuit. Tunc Angelus Domini confortans eum, & ne timeret hortatus est, sed gauderet in misericordia Do-

A mini sibi collata. Qui animatus, dixit ad Angelum: non possum hinc egredi: quia Dominus & Pater meus Remigius clauem huius ostij secum habet, quod & sigillo suo signauit. Et Angelus ad eum: vt non dubites (inquit) me à Domino missum; sicut patet tibi caelum; sic & ostium istud patebit. Et statim, saluo sigillo ac cera, ostium illud apertum est.] Ecce tibi veræ visionis indicia: prius perturbatio, mox consolatio, & verum ac apertum miraculum sigilli ac certa integritas: non tamen censuit vir sanctus obedientia: quidquam derogandum. Tunc Genebaldus in modum crucis se iactans in limine, dixit, Etiam si ipse Dominus Iesus Christus dignatus fuerit ad me venire peccatorem: hinc non egrediar, donec ille venerit, qui me in eius nomine, in ista reclusione constituit. Et statim Angelus Domini recessit ab eo.]

C Quid ergo placuit Deo Genebaldi animus, & per Angelum hæc omnia, eadem nocte, Remigio manifestauit, eumque Laudunum proficisci iubet, & Genebaldum Episcopali sede restituere, quod & factum ab eo confessum. Contra D. Guilhelm. Aquitaniae Dux, si dæmonis suggestiones, quibus & feruor deuotionis minuebatur, & ad secularia reuocabatur, inuito diiudicatus repressisset: non se sic Lucensibus ad bellum ducem obrufisset, nec cæcitate percussus fuisset: *a* sed illum deceptio, cautiore reddidit postea, vt facile secundæ reuelationis falsitatem contemneret. *b* Prudentissimus senex Abrahamius (vt B. Ephraem. odidit) reuelationes illas, quibus eum dæmon, Sanctum & Beatum prædicabat, contrario humilitatis actu statim profligabat. *c* Vah! quam contraria fuit illa Gandēsis virgo, nostris temporibus: miscella

a Theobal. in eius vita c. 16. apud Sur Febr. b ibi. c. 19.

c Sime. Metaphrast ex Ephreimo apud Suriu Martii 10.

diu vacaret orationi, & Sacramenta frequentaret; sed vel non satis exercitatur in nocta fuerat cōfessarium, vel si nocta, ei sua secreta spiritalia non padebat, vel bene monenti non credebatur. quicquid horum fuerit, paulatim variis reuelationib. eam diabolus superbia spiritu inflauit. tādē persuasit meritis reliquis parem esse Deiparę Virgini: deesse fecunditatem iūctam virginitati illibata: si pergat, id quoque consecuturam. o vastrum commentū, & muliebri ingenio accommodatū! iam illa se cōfessionis indigam nō esse putabatur: itaq; per annos aliquot eam intermittens, non abstinēbat tamen a sacra synaxi. Quid multa: semel dum in templo versatur, & communionem expectat, ardētiusq; beneficium illud reliquum postulat; audit, bono sis animo, dilecta, exorasse te scito. concessa tibi fecunditatis cum castimonia prerogatiua, quam petis: de cælo confide te grauidatam. commiscuerat enim se cum dæmone, qui lucis Angelum mentiebatur. domū reuersa, lentit vterum tumescere: iusto post partu tempore adueniente, piū quendam & prudentem adit ciuē, bene notum, narrat rem totam, petitq; vt in domus ei⁹ penetralib. sibi liceat parere, & stipulari arcanū fore. Ille nec credul⁹ dictis de reuelatione, nec tamen sustinens virginem domo excludere: veritus, ne grassari iam incipientibus Sectariis, materiam res vulgata præberet blasphemis hæreticorū diceriis atq; laudariis, eam suscipit, & adhibita oblietrice fida partum exspectat. Misera dolorib. vehementer torquebatur, tandem magnam, pro ple humana, horridorum, & villosorum, fœdissimorūq; vermium copiam effudit vtero, quorum tam dirus erat

aspectus, vt omnes exhorrescerent, tam teter odor, vt fœtore ferme examinaretur. Sic demum misella se delusam intellexit, & superbię suę fructum, a superborum Principe retulisse, quem oportebat. Sic mulier decepta, sed & viros ille dolosus colluber supplantauit. Apud Gregor. Turonensem leguntur hæc de S. Friardo & socio eius Secundello, Sanctus Friardus cum Secundello Diacono in supradicta insula stetit immobilis: habebat tamen vterque eorum propriam cellulam, sed procul inter se positam. Cumque strenue in oratione persisterent, nocte Secundello Diacono apparuit tentator in specie Domini, dicens: Ego sum Christus, quem continuo deprecaris: iam enim sanctus es. & nomen tuum in libro vitę cum reliquis Sanctis mei adscripti: egredere nunc ab hac insula, & vadens fac sanitates in populis. Hic & ille illectus deceptionibus discessit ab insula, nec socio nunciauit tamen, cum infirmis in nomine Christi manus imponeret, sanabantur. Reuersus autem post multum tempus ad insulam, venit ad socium cum vana gloria, dicens: Abiit extra insulam, & virtutes multas in populis feci. Cumque conterritus ille interrogaret, quid hoc sibi veller, cuncta qua gesserat simpliciter pandit. At senex obstupescens, suspiransque aclachrymans ait: Vae nobis: in quantum audio a tentatore delusus es: vade, age penitentiam, ne vltra tibi praeualeant eius doli.]

Ecce vides lapsum, primo quia occulta est superbia credidit se sanctum, & ex hoc frontispicio non cognouit dolosam machinā. 2. quia desciiuit a bono proposito manendi in illa insula. 3. quia clā habuit magistrū cōsilia suā; & obedire illi neglexit. Vide nūc, vt vict⁹ vicerit, fret⁹ humilitate, obediētia, et oratione. Se-

de vit.
Patrum c.
10. citat Su-
rius. Ang.

ne. Sequitur apud Gregor. Turonensi-
d Quod ille (Secundellus) intelligens &
perisse se timens, cum fletu ad pedes eius
prostermitur, rogat ut pro se Dominum de-
precatur. Cui: Veni, inquit, & pariter eius
omnipotentiam pro salute anima tua po-
scamus: non est enim difficilis Dominus se
consentibus misereri, cum ipse per Pro-
phetam dicat: Nolo mortem peccato-
ris, sed ut conuertatur, & viuat. O-
rantibus autem illis aduenit iterum ten-
tator in simili specie ad Secundellum Dia-
conum dicens, nonne preceperam tibi, eo
quod oves meae morbida essent, & pastore
indigerent, ut egredereris & visitares, at-
que opem sanitatis eis tribueres: Et ille,
In veritate comperi, quod seductor sis, ne-
que te Deum credo, cuius te speciem men-
tiris habere. Tamen, si Christus es, cru-
cem tuam, quam reliquisti, ipsam ostende,
& credam tibi. Cumque non ostenderet,
Diacono crucem in os eius faciente,
confusus euauit.] Et ecce tibi consi-
lium, quod in similibus dubiis po-
tes adhibere, petere ut se cruce con-
signet, vel ut formata cruce tibi be-
nedicat. Diuæ Matronæ similiter dæ-
mon, apparens in forma speciosæ mu-
lieris, suavit ut relicto deserto urbem
peteret, minus pudori eius pericu-
lum ibi fore: sed beata statim insidi-
ans, ex austeri oris vitæ dissuasione,
intellexit inimici. [Simeon Metaphrast.
in eius vita mense Nouembri.] Sic S. Mar-
cellus Abbas dæmones ex obfessis
pullurus, iisque aliquoties claman-
tibus, Iube nos exire, in nos quoniam
accepisti potestatem, nihil iussit, sed
perseueravit in oratione, donec à
Deo impulsus recesserunt. Causam
querentibus, cur non statim iussisset,
prudenter respondit, Quoniam di-
centes me in eos accepisse potestatem, ni-
hil aliud agebant, quam quod vanæ glo-

A
ria laqueis me conabantur implicare e-
Cuius documentum utilitas non in ex-
orcismis modo, sed & in reuelatio-
nibus cunctis maxima est, quia ma-
ximum in his vanæ gloriæ periculum,
ut de Secundello vidimus. Ipse quo-
que Spiritus sanctus mirabili quadam
visione se B. Angelæ Fulginati insinu-
ans, cum eam collaudasset, & ipsa i-
deo rem suspectam haberet, quod sic
exponeret periculo vanæ gloriæ p-
certo signo probæ reuelationis ei af-
signauit; quod quo magis laudaba-
tur, hoc ei crebrior & acrior omnium
peccatorum præteritorum memoria
occurreret, & ne conata quidem, vi-
lum vanæ gloriæ locum dare posset.
Narrat hoc ipsa fuisse c. 19. & idem alias
quoque se experta scribit c. 21. 22. & 29.
Sed & illud attendendum multiformes
in omnem partem esse dæmonis
fraudes. aliquando suadet quod opti-
mum est, tunc periculum subest sup-
bia: ideo tunc valde cauenda hæc pe-
stis. Aliquando suadet, quod bonum
est: sed tunc cōsiderare oportet, num
hoc bonum sit maioris boni impedi-
mentum, si posterius hoc obseruasset
B. Iordanes Prædicatorii ordinis Ma-
gister Generalis. non illi diabolus ali-
quoties hæc techna imposuisset: semel
quidē: ut ad cōcionandum eum red-
deret in idoneū ac debile, specie boni
exempli præbendi, & austerioris vitæ,
impulsi, ea relinquere, quæ corpuscu-
lo illius erant necessaria, & eū ad ma-
ximam virium infirmitatem redegit. f
Sed & alias iterum iterumque eum
hoc prætextu decepit. quæ Historia,
quia religiosis utilis futura, digna est
pluribus locis legi. sic ergo scribit Leander
Albertus g de illo febrib. acutissi-
mis laborante, Forte cum venerando pa-
tre, erat quidam canobii cuiusdam præside-
quem

N
e Simeon
Metaphra.
in eius vita
29. Decem.

f Leander
Albertus
eius vita
c. 21.

g c. 19. 22. 29.

quem Præorem appellant, ordinis nostri, vir discretus, solers, prouidus, litteris callens & moribus compositus, qui aliquando medicine operam dederat. Is igitur Iordanis patris animum ignoras, & sciens eum in agrotatione sibi ipsi rigidissimum, dixit: Pater oportet egrotum in omnibus medico se subicere, si pristina nancisci cupiat sobrietatem. Quapropter licet sis nostræ religionis præfectus & caput, egrotus præfectura auctoritatem dimittas, mihi que te subdas, & obedias necesse est. Quod si feceris, haud veroor, quin breui incolumis hinc exuas. Annuir venerandus Pater humiliter, præter ergo ordinis nostri consuetudinem super plumas egroti quiescenti (sic enim Prior prudens iusserat) nocte diabolus, formam præ se ferens angelicam apparuit, dicens, veluti admirabundus. Est ne hic Iordanes, fama & opinione apud omnes tam præclarus præfectus & pater tam insignis Prædicatorum ordinis? Essem anceps, nisi antehac te diu nouissem. O quam vilis & impudens factus es, qui veluti vnus de dominis terra, in strato plumis & sericis ornato quiescis? O infelix, quale ordini tuo & fratribus exemplum præbes? sed non est tui Deus in finem oblitus, qui ad te corrigendum me misit. Surge igitur è grabato, terræque protinus supplex inhereas. statimque diabolo euanescente perterritus Iordanes in terram corruit, & sic iacens, postquam illuxit, à Priore & fratribus inuenitur. Quem Prior seuere corripens, coegit ex merito obedientia in strato preparato decumbere.

Sequente nocte iterum diabolus pristina forma assumpta adstitit, & durius quam antea redarguit velut sibi inobedientem, moxque in solum ipsum destitit præcepit. Quem cum mane eius diei Prior iterato super solum iacere con-

A spexisset, apprime indignatus, dixit: mirror tuam simplicitatem, ne dicam infertiam, qui non solum in corporis, sed & animæ præiudicium contra obedientiam hoc facere præsumpseris. Ego enim Deum celi, terræque Dominum testor, quod nouissem pro toto terrarum orbe sic grauiter contra Deum & ordinem deliquisse: & hoc dicens, in sterum maximum prorupit. Quod cernens venerabilis pater, & ipse lachrymans procidit ad pedes eius. narrans ei visiones, sed magis illusiones: & qualiter, ut conicere poterat diabolum illum fuisse, qui in Angelum lucis fuerat transfiguratus. Prior vero captus admiratione ac quadam commiseratione illius, aliquid lenius, iussit ipsum stratum ascendere. Ex hoc enim tantam membrorum debilitatem contraxerat, sicque humores indurati fuerant, ut vix spiritum ad quiescendum haberet. Tertia nocte Diabolus, ut prioribus, adfuit: quem, ut conspexit vir Sanctus (iam enim in increpationes eruperat) ait: O nequissime generis humani hostis, & impudice canis, & immunda belua, quomodo meam ausus es simplicitatem deludere, ceu zelum, qualemcumq; erga ordinem præ te ferens? Et ego quidem, nisi hoc omnipotentis Dei dispensatio permisisset, sapientius aduertissem, quod multo melior est obedientia, quam stultorum victima. Et in faciem eius expuens, eum fugauit.]

En Sanctus vir deceptus inani specie boni, resipuit solido obedientia bono se muniens. Nota etiã vltimum illud, quod apparenti in angeli forma in faciem expuit: nam hoc etiam viri spirituales commendant, quando visio suspecta est: & noui hominem, cui hoc optime cessit. Concludendum hoc caput testimonio B. Meinulphi Diaconi & confessoris, qui ipse apparens hanc

regulam docuit; visiones veras esse, quae ad pietatem & religionem duces forent. Historiam, ex Gobelino Persona, verborenius accipe: non longe ab obitu eiusdem cubiculario suo per visum in somnis apparuit, hortans eum, vt mundo & pompis eius ocyus valesciat, & ad regis aeterni se conferat militiam. At ille visionem illam non alio quam illusionis loco habens, nihil de vitae emendatione curauit. Sanctus autem vir, eius infirmitati se accommodans, iterum eum vt prius admonuit. Sed cum neque sic quicquam de vita rectius instituenda cogitaret, tertio ei apparuit, atque ad eum: Nescis miser, nescis, quam immanis pro te mentem sibi vendicet tuam, qui tibi auctor & suasor est, vt neque mitrenti Domino, neque mihi ab eo misso obtemperes. Certo cum tu male viuendo plane desipias, neque ab hac stultitia sponte recedere velis, diuina te admonuit reuelatio, vt vel sic ad frugem meliorem te reciperes. Tu autem (stulte) tibi pateris misere & perniciose illudi, qui veram reuelationem prophantastica habes illusionem. Neque enim quisquam fidelium ambigit illam visionem esse illusionis expertem, quae ad Christianam pietatem & religionem inuiter: quod si quilibet faceret tibi vigilanti, nequaquam negligere deberes. sed quando te verba non corrigunt, ad facta veniendum est. Itaque plane efficiam, vt visionem quam tu intelligere dissimulas, reipsa verissimam esse certo experiaris. His dictis, ille expergiscitur, sentit à mento barbā omnē auulsam, fugit procul ab oculis somnus omnis, &c. addit quo pacto visioni obtemperarit. a

Secunda consideratio est, quod quando in visione vel reuelatione suadentur aliqua pia, bona, rectaque, tum diligenter perpendendum est, num simul aliqua suadeantur, impia, vana & inutilia. Multarum huiusmodi passim occurrunt

A exempla: ego contentus sum, eris & tu (pie lector) nonnullorum Sanctorum. Iacobus Vitriacus b egregie confirmat hoc dictum, cum ita scribit: Quidam ex amicis eius (B. Mariae Oegniacena) praecipuis, à demonio meridiano per ambulante in tenebris, aliquando tanto periculosius quanto subtilius infestabatur. Callidus enim hostis, transfigurans se in angelum lucis, sub specie pietatis ei familiariter in somnis apparebat, nonnunquam eius quadam vitia reprehendens, ad quaedam etiam facienda bona eum fraudulenter adhortans, vt prius tanquam antidoti cuiusdam falsa specie oblata, postea occultius venenum instillaret, & mellita lingua blanditer exerta, postmodum dentem infingeret, & ad extremum caudam suā quasi cedrum stringeret. cum enim iam illi fides ceu veraci haberetur, tum instar sophista & impostoris, veris quibusdam proditor ille falsa permiscebat, honorum intermixtione falsis quaedam: mirram insidiose praetextens. Tandem suū machinis eo reduxit fratrem illum, vt res eius pessimum exitū fuerint habitura. si non ancilla christi, reuelante spiritu sancto, callidi veteris fraudes didicisset. Cum autem diceret homini, reuelationes illas non esse à Deo, sed maligni demoni illusiones esse, & ille è diuerso, non sancto, sed suo spiritu obiceret: Cum tot beneficia praestiterit mihi spiritus ille, tot vera & futura predixerit, nullo pacto mihi vult imponere illa ad solita orationis arma confugiens (En bonum remedium, bonum scutum.) pedes Domini rigat lacrymis, calum precibus instanter pulsat, nec facit finem: donec impius ille impostor, cum multo gemitu & pudore ipsi nocte in cellula sua oranti adstaret: quē illa commentitio prae ditum splendore intuens: Quisnam es tu, inquit, aut qui vocaris? Ille superbo vt erat vultu illam toruis oculis vicissim aspiciens: Ego sum, ait,

b li. 1. visa
B. Mariae
Oegnia.
cens. c. 9.

quē tu maledicta precib. tuis compulisti venire ad te, qua meum mihi amicū per vim auferre conaris. Somnium autem ego vocor. Multis enim praesertim religiosis, in somnis instar Luciferi appareo, michique obediunt illi, & ex meis consolationibus animis efferuntur, dignosque se putant, qui diuinis & angelis fruuntur colloquiis. Amicum illum meū, quem pro tua voluntate mihi abstulisti, iam erā a bono proposito retracturus. Et id sane euentus res docuit, sed oua aspidum rupta sunt, & maligni illius fraudulentia consilia in lucem prolata. Quibus verbis, nobis simul & artes dæmonis, & modus, & finis, & remedium, quo in re dubia vtendum, proponuntur. Hoc remedio B. Vincentius Ferrerius aliam dæmonis illusionem deprehendit, & dispulit. sic & B. Guracus insidias immoderata suadentis ieiunia, intellexit & cauit a. sic specie iuuandarum animarum Diabolus persuasit S. Elphego, vt ex carcere, se deducētē, deducētēq; sequeretur, exemplo B. Petri angelum sequentis suavit & persuasit in angeli specie: sed eductū confessorē in via deseruit. ille fraudem intellexit, doluit: & martyrio, quod fugerat, se iterum obrulit, ac coronā meruit b. Sic eodem pretextu conatus euidam Monacho suadere vt cellam desereret, deceptus fuit à B. Arsenio. Quare diligenter notanda, fideliter retinenda est doctrina eiusdem B. Arsenii, qua, velut in speculo, simulachra pugnae dæmoniacae, & capita insidiarum praecipua, nobis, apud Metaphrastem, propofuit spectanda. Et quia huius capitis res ista, & in primis utilis, ideo verbotenus exhibebo: Hoc quoque vos non lateat, o fratres, quod noſter inimicus Diabolus, multis & variis vtens machinis nos conatur decipere, & boni pretextu in mala impellere: vt, verbi causa, suggerēs,

hospitalitatem, & consequenter fratrum, qui accedunt, gratam & benignam exceptionem: efficit, vt simul comedant & compotent: causa autem est, bonū caritatis. deinde sis paullatim suffurans & attrahens, imprudentes nō trahit, vt ventri seruiamus & deinde, ad facietatē libidinis, nos polluit & voluptatib. Aliis rursus submitrens in animū eleemosynā & benignitatē, et in pauperes beneficentiā, immittit amorem pecuniae, & in furorem impellit auaritia. Aliis aut multorum vtilitatem tanquā est a porrigēs, efficit, vt silentiū & quietē relinquāt. tanquam rem inutile, & vt, cū multis quidem mundanis habeant consuetudinem, & nonnunquam et cum mulierib. incantans hoc faciant, per suadet: tanquā qui tā eo peruenierint, vt sint imparibiles: et sic miseros reddit libidinosos, & seruientes animi perturbationib. Aliis nullam exhibens molestiam, & vt a nullo capiatur vitio insidiose procurans, extulit in superbiam, & sic nullo negotio precipitauit. Non nunquam aut faciens, vt à bellādo abstineās, & maxime n. qui ad suscipienda exercitationis certamina se paulo ante exuerat: decipit efficiens, vt esset securi. & de nulla re sollicit. Ex quo factum est, vt cum eos iniecerit in socordiam, & vt labores negligenter effecerit: repente illos inuaderet, tanquā expugnatiu faciles & inermes: & sic maxima tempestate eorū mentem labefactaret, & conturbaret, & saepe certiam in vitiorum profundum immergeret. Alios rursus, cum, vt sibi fiderent, persuasisset, vt qui tā ad maiorem peruenissent mensuram: suggestit vt eis crederentur aliorum cogitationes, vitiorumque & bellorum annunciationses, Quibus cum nodum recte sua vitia abluissent, primum quidem recordationem & informationē eorum, qua audierant, immisit, non absq; animi perturbatione. Deinde vero etiam misere impulit ad carnis contaminationē c. His enumeratis, subdit propter tot stratagematum

c Fer. Ranzanus li. 1. vita D. Vincent. ca. 11. a Sur. in eius vita April. 11.

b Osbertus Camuar. in eius vita

Sim. Metaphrast. Arsen.

multi-

multiplices noxas, nobis multa Nostri A Custodia, & Sobrietate, Vigilantia quoque, & ad Bonū Attentione, op^o esse. Nonnulla his addi possunt ex Ioā. Horozeo li. i. de vera & falsa pphetia ca. 15.

Tertia consideratio est Gersonis d, *consider adum an quod reuelatū fuit, id humana intelligentia quis sine relatione potuerit assequi: tunc n. suspectam esse debere, ut superuacua & minime necessaria. Quod si fuerit de rebus, quae & humanam intelligentiam, & demonis scientiam excedunt, tunc non poterit aliunde, quam desursum, missa fuisse reuelatio. Sed an reshuiusmodi sint, difficile est statim iudicare, quia non potest nisi successu temporis, quando euentus predictionis, declarat veritatem, vel diligenti discussione (quando occulta cogitatio reuelatur), id deprehendi, sitne diuinetantū res illa cognitionis, an est demonis aut hominis: Hoc vitio prophetiae Saonarole laborarunt, ipsiusmet confessione.*

Quarta consideratio, videndum, an non tam sit desumpta ex sacris literis (tunc n. suspecta haberetur) quam illis consentanea omni ex parte, & constans, congrua quoque, sanctorum hominum doctrina & exemplis, nihil falsi & erronei admixti habet, totaque, pertinens ad salutem hominum & Dei gloriam. Diuina namque reuelationis haec illustra sunt documeta. Nam iuxta Glof. in Mar. ca. 17. suspecta est omnis reuelatio quam non videmus per omnia conuenire cum Lege, prophetis, & Euangelio.

Quinta consideratio est, utrum reuelatio aliis reuelationibus indubitatis confirmetur. nam si nec aliae certae res dubiae manent, potest enim Diabolus, ut semel sic sapius, ut vni sic pluribus idem reuelare. Certarum reuelationum ex hoc capite multa suspicantur in Ecclesiasticis Historicis vestigia. talis illa admiranda

B. Hermannii Stenfeldensis, qui & Ioseph vocatus, eo quod B. V. Maria ab angelo paranymphe in somnis ei visa desponderi, Virgineae benignitatis exemplo clarissimo, cuius iucunda descriptio in Beati illius vita continetur, & talis alia Eutychiei Patriarchae, apud Eustathium in eius vita. talis alia B. Guilhelmi Roscildensis, apud Surium April. 6. talis alia S. Adalberti sub mortem ei oblata, & à Leone explicata, apud eundem. XXIII. mensis eiusdem, tales multae eius quem paulo ante laudauit B. Meinolphus, tales multae apud Petrum Venerabilem in libris Miraculorum g. Validior censenda confirmatio per alios, quam per eundem, item per incognitos, quam notos, per viros, quam feminas.

Sexta consideratio, si pugnae sint diuersae de eadem re reuelationes, ut plurimum ambae suspectae sunt habendae: interdum tamen sic veras conatur diabolus contrariis oblati infirmare: ideo non statim reiciendae omnes, sed illis, re mature deliberata, credendum, non quae priores sunt, (fieri enim solet, ut cum demonio conatus fuerit illudere per falsam, Deus alia vera immissa nebulam illam, lucis superuenerit, dissiciat) sed quas plures ac probatiores sanctitate, prudentia & sacra doctrina confirmant, & quarum auctoribus minus causa fuit talia contingendi v. g. in reuelationibus de Immaculata conceptione Dei parae Virg. Mariae, quando paria sunt reliqua momenta circumstantiarum, plus tribuendum reuelationibus habitis (si quae sunt) ante controuersiam eadem de re nata, & post nata controuersiam, iis quas habuerunt, qui nec instituti, cuius D. Thom. nec alteri cuius Doctor subtilis, fuisse hi n. ab affectu liberiore & hac sane ex parte reuelatio. D. Brigittae ponderat alteri, qui tribuitur D. Catarinae Senensi.

apud Ser. 8. April. tomo 7.

apud Ser. 5. Octob. lib. 1. ca. 23. & 27.